

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
WYŻSZA SZKOŁA PRZEDSIĘBIORCZĄSI I ADMINISTRACJI W LUBLINIE
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕРЕЗІВСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ОНПУ
ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ
ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ.
М.Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАІ»

*Світлій пам'яті нашого друга та колеги
Сергія Харлампійовича Яворського
присвячується*

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ДЕРЖАВНО–ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»
21-23 червня 2017 року, м. Одеса**

УДК 342.5 (477)

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання державно-правового розвитку України» містить тези наукових праць, у яких розглядаються: сучасний стан та перспективи розвитку національної правової системи України, реформи в сфері державного управління України в рамках вивчення міжнародного досвіду та розкриття вітчизняних реалій, трансформаційні процеси в сучасному українському суспільстві, державі та економіці. Окремо увагу приділено характеристиці української політичної системи та пошукам шляхів підвищення ефективності її функціонування. Також розглянуто філософський, історичний та культурологічний аспекти суспільно-політичного розвитку України. Не залишилася осторонь й державна інформаційна політика в нашій країні та шляхи її реалізації.

Редакційна колегія:

Марущак В.П. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри права і законотворчого процесу Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України;

Білоусов О.С. – доктор політичних наук, професор кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету;

Чістякова І.М. – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету;

Гегечкорі О.В. – доцент, доцент кафедри соціальних та правових дисциплін Національної академії Національної гвардії України;

Прилуцька А.Є. - канд. філос. наук, проф. ХАІ, завідувач кафедри документознавства та української мови, Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»;

Гладка Т.І. - кандидат наук з державного управління, викладач кафедри філософії і суспільних наук, Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава);

Шевченко В.П. – директор Березівського вищого професійного училища ОНПУ, викладач вищої категорії, відмінник освіти України;

Шевченко Г.О. – заступник директора з навчально-методичної роботи та міжнародних зв'язків Березівського вищого професійного училища ОНПУ, викладач вищої категорії;

Кривдіна І.Б. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету (відповідальний секретар);

Моїсеєва Т.М. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Одеського національного політехнічного університету.

Рецензенти:

Пахомова Т.І. – доктор наук з державного управління, професор кафедри права і законотворчого процесу Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України;

Сухотеріна Л.І. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного політехнічного університету;

Оганісян М.С. – кандидат філософських наук, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування Одеського регіонального інституту державного управління Національної Академії державного управління при Президентові України.

Актуальні питання державно–правового розвитку України:
Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої світлій пам'яті нашого друга та колеги Сергія Харлампійовича Яворського (21-23 червня 2017 р., м. Одеса). – К.: Каравела, 2017. – 148 с.

ЗМІСТ

Оборський Г.О. Реформування освіти в Україні в контексті реалізації євроінтеграційного напрямку.....6

СЕКЦІЯ 1 «НАЦІОНАЛЬНА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

Букач В.М. Правова культура.....10

Латишева В.В. Аналіз законодавчих новацій щодо регулювання діяльності органів державної виконавчої служби України.....12

Львова Є.О. До питання про сучасні тенденції та межі реконструкції конституційних принципів.....15

Чістякова І.М. Інститут поліцейського омбудсмену в Україні.....17

Шевченко Б.Г. Правова освіченість та сучасна студентська молодь України.....20

СЕКЦІЯ 2 «РЕФОРМИ В СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ»

Бачинська К.В. Державна власність в руслі конституційного процесу...21

Гладка Т.І. Розвиток галузі охорони здоров'я України в умовах децентралізації влади.....23

Зембровські Т. Польський досвід регулювання ринку сільськогосподарських земель очима українських науковців.....27

Марущак В.П. Державне управління – генератор розвитку соціально-економічних процесів.....31

Оганісян М.С. Подолання корупції в Україні: міф чи реальність?.....35

Чабанова К.І. Аспекти впровадження реформ в контексті Угоди про асоціацію Україна-ЄС.....37

СЕКЦІЯ 3 «ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА І СОЦІАЛЬНА СФЕРА В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ»

ЗНАЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Бабіна В.О. Значення гуманітарних дисциплін у процесі виховання патріотизму у студентської молоді.....40

Карагяур В.І. Спілкування як механізм соціальної взаємодії.....43

Кривдіна І.Б. Роль Організації Об'єднаних Націй у вирішенні проблем внутрішньо переміщених осіб в Україні.....47

Кутузова Н.Г., Кязимова Г.Х. К вопросу о воспитании патриотизма в условиях вступления Украины в ЕС.....52

Марахина Е.Л. Феномен «соціального безум'я» в українському обществе.....	54
Овчаренко Т.Д. Патріотичне виховання студентів – найважливіший напрямок виховної роботи в сучасних умовах.....	56
Прилуцька А.Є. Університетська наука та її роль у формуванні аксіосфери сучасного українського суспільства.....	59
Татакі Д.Д. До питання про шляхи реформування пенсійної системи України.....	62

СЕКЦІЯ 4 «ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СВІТІ, УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ, ДЕРЖАВІ ТА ЕКОНОМІЦІ»

Гегечкорі О.В., Семенов С.С. Екологічна глобалізація та світоглядна культура.....	66
Іващенко А.Г. Проблеми банківського кредитування малих та середніх підприємств України.....	68
Кучерук М.С. Проголошення Незалежності, «Помаранчева» революція, Революція Гідності: ланки одного ланцюга?.....	72
Піча В.М. Україна в просторі сучасного європейського співтовариства.....	75

СЕКЦІЯ 5 «ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ»

Грушицька І.Б., Ляшенко Д.О. Розвиток та трансформація партійної системи в Україні.....	77
Пелевин Е.Ю., Мамонтова Э.В. Место и роль историко-архитектурного наследия в формировании концептуальных основ государственной политики памяти.....	80
Шановська О.А. Політико-культурна зумовленість сучасних транзитологічних проблем: вплив інтегруючого чинника на стан політичної системи в Україні.....	83

СЕКЦІЯ 6 «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ІСТОРИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»

Агафонова Є.О. Стереотипи про Україну в сприйнятті європейських країн.....	86
Бандус В.О. Діяльність В.О. Добровольського на посаді завідуючого кафедрою «деталі машин» ОПІ (1923-1941 рр.).....	89
Воробйова Г.В. Материнська відзнака	91

Грицюта О.О. Внесок Київського відділення Російського Технічного Товариства у розвиток технічної освіти.....	94
Зазимко Н.С. Отказ от вредных привычек как фактор здорового образа жизни.....	97
Іваніченко Л.М. На шляху до свободи: боротьба Н. Махна проти комуністично-більшовицьких «визволителів».....	100
Корнієнко К.В. Еволюція політичних поглядів Д. Дорошенка.....	105
Моїсеєва Т.М. Єврейські богадільні у дожовтневий час (статутні принципи діяльності).....	107
Нестеренко О.П. Історія берестяного промислу в Україні.....	109
Ницевич А.Д. Проблемы экологии городского Автомобільного транспорта.....	113
Петелкакі В.Ф., Петелкакі В.В., Чередніченко Т.М. Плавання як елемент професійно-прикладної фізичної підготовки.....	117
Федорова А.И. Старообрядцы-поповцы г. Одессы в начале XX в.....	119

СЕКЦІЯ 7 «ДЕРЖАВНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ»

Білоусов О.С. Міжнародне політико-правове співробітництво у подоланні «цифрової нерівності».....	122
Василенко О.П., Нірян О.П. Нормативно-правові аспекти електронного документообігу в Україні.....	126
Гибински Л. Опыт Болгарии в построении электронного управления...128	
Кубко В.П. Організаційне забезпечення комунікативної Стратегії туристичної компанії.....	131
Кубко В.П., Компанієць І.І. Застосування консалтинговими службами сучасних методик для пошуку раціональних рішень проблем підприємства.....	134
Мельник О.В. Вплив міфології Радянського Союзу на інформаційну політику України (2014-2017 рр.): за матеріалами Інтернет-ресурсів.....	136
Онуфрієнко Л.В. Документування господарської діяльності підприємства харчової промисловості ТОВ «Групи компаній «Содружество».....	139
Спрінсян В.Г. Понятійний апарат документаційного менеджменту.....	140
Сторчак Д.В. Документаційне забезпечення навчально-методичної діяльності кафедри як структурного підрозділу ВНЗ.....	144
Татакі О.О., Московська Ю.А. Бізнес-план як необхідний аналітичний документ започаткування власної справи.....	145

Півдні України та було організовано науково-дослідницьку роботу ученого колективу з цілого ряду перспективних напрямків, що в подальшому отримали своє наукове визнання та застосування в радянській промисловості.

Література:

1. Архів ОНПУ. – Ф. Р-126. – Оп. 24. – Спр. 514 (Особова справа В.О. Добровольського). – 10 арк.
2. Віктор Опанасович Добровольський / Бібліографічний покажчик, уклад. Ю.Т. Гнатюк, З.Х. Ісламгулова, І.А. Яковлева / Під. ред. К.І. Заблонський. – О.: Наука і техніка, 2004. – 45 с.
3. Гусарев В.С. Виктор Афанасьевич Доброльский Инженер педагог учитель / В.С. Гусарев. – Одесса, 2015. – 67 с.
4. ДАОО. – Ф. Р126. – Оп. 1. – Спр. 230 (Учебные планы и программы по факультетам, списки преподавателей). – 112 с.
5. Как молоды мы были или 40 лет спустя / Б.А. Степаненко, Л.Б. Загурская, В.П. Малахов, Г.М. Скороход, В.И. Бондарь. – О.:Астропринт, 2000. – 240 с.
6. О кафедре // Одесский национальний политехнический университет / режим доступа: <http://mbei.opu.ua/gus/chairs/mdm>.
7. Особова справа В. О. Добровольського / Музей історії і науково-технічних досягнень ОНПУ.

Воробйова Г.В.

к. і. н., доцент, кафедра правознавства,
Одеський національний політехнічний університет
(Одеса, Україна)

МАТЕРИНСЬКА ВІДЗНАКА

Материнство є однією з найбільш значущих, фундаментальних цінностей людства. З початку ХХ століття тема материнства стає об'єктом уваги та вивчення багатьох наук: історії, етнографії, філософії, психології, соціології, культурології. Інтерес до цієї теми викликаний різноманітністю традиційного сприйняття жінки, її призначення і місця у суспільстві, культурі.

У кризові для соціуму часи материнство може виступати одним із гарантів стабільності. Починаючи з середини ХХ століття, у суспільній практиці починає активно формуватися образ успішної жінки – багатодітної матері. Материнство розширює життєвий простір, проявляючись як у всебічному розвитку незалежної особистості, так і у виконанні природного призначення.

Статус материнства у суспільстві напряму залежить від відношення до дітей в ньому. Дітоцентризм є показником якісної характеристики

суспільства та його культури. Діти – це не лише найбільша цінність людства, безсмертність людини в потомках, а у сучасному суспільстві й об'єкт вкладення інвестицій. Тому захист материнства, його стимуляція, як матеріальна, так і моральна, повинні буди повсякденною справою суспільства.

Особливо гостро справа захисту материнства, стимуляція дітонародження настають у кризових ситуаціях розвитку суспільства, наприклад, під час війн. Після Першої світової війни європейські держави втратили велику кількість населення. Для відновлення розвитку країн було необхідно вирішення демографічної проблеми. Для цього важливо не тільки розв'язання матеріально-фінансових питань, але і утворення певної морально-етичної атмосфери у суспільстві: повага до материнства, пропаганда багатодітності, вдячність матерям за подвиг народження та виховання достойних людей з боку держави. Одним із таких елементів є установлення державних відзнак багатодітним матерям.

Вперше державна відзнака багатодітним матерям з'явилася у Франції. У травні 1920 року Декретом міністра здоров'я була встановлена медаль французької сім'ї у трьох класах «для визнання заслуг матерів перед французькою нацією». У 1938 році у Німеччині було встановлено Материнський хрест, який мав 3 ступені: бронзовий – за народження й виховання 4 дітей, срібний – за народження й виховання 6 дітей, золотий (позолочений) – за народження й виховання 8 дітей.

Під час найжорсткішої за всю історію людства Другої світової війни нагорода для матерів з'явилася у Радянському Союзі. Указом Президії Верховної Ради Союзу Радянських Соціалістичних Республік від 8 липня 1944 року було встановлено вищу ступінь відмінності - почесне звання «Мати – героїня» для жінок за заслуги у народженні та вихованні дітей. Згідно «Положення про звання «Мати-героїня», воно присвоювалося Указом Президії Верховної Ради СРСР з одночасним нагородженням орденом матерям, які народили та виховали 10 та більше дітей, по досяжності останньої дитини віку в один рік та при наявності у живих інших дітей цієї матері. Орден «Мати-героїня» представляв собою золоту п'ятикутну зірку на фоні срібних променів, які розходилися у вигляді п'ятикутної зірки. Орден кріпився до металевої колодки (пластинки) з надписом «Мати - героїня». На виготовлення ордену йшло 4,5 грама золота 950 проби та 11,52 грама срібла 925 проби. Загальна вага ордену була 17,55 грама. Перше присвоєння звання «Мати-героїня» відбулося Указом Президії Верховної Ради СРСР 27 жовтня 1944 року. Всього у Радянському Союзі цього звання були удостоєні понад 430 тисяч жінок. Деяким з матерів-героїнь за трудові подвиги було присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці (наприклад, українській селянці К.І. Міхнюк).

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 8 липня 1944 року були запроваджені орден «Материнська слава» і медаль Материнства.

Орден «Материнська слава» мав 3 ступені та виготовлявся із срібла. Орденом 3 ступеня нагороджувалися жінки, які народили та виховали 7 дітей, орденом 2 ступеня – жінки, які народили та виховали 8 дітей, орденом 1 ступеня – жінки, які народили та виховали 9 дітей. При нагородженні також враховувалися діти, які були всиновлені за законом, які загинули при захисті СРСР, виконанні військової повинності, при захисті правопорядку, які померли внаслідок поранень тощо. Всього цим орденом всіх ступенів було проведено більше ніж 5,5 мільйонів нагороджень.

На відміну від закордонних аналогів, радянські нагороди мали більший статус та виготовлялись з дорогоцінних металів, їх потрібно було носити на лівій стороні над іншими державними нагородами.

Медаль Материнства мала 2 ступеня. Медаллю 2 ступеня, виготовленою з бронзи, нагороджувалися жінки, які народили та виховали 5 дітей, а медаллю 1 ступеня, виготовленою із срібла, нагороджувалися жінки, які народили та виховали 6 дітей. Всього медаллю 1 та 2 ступенів було нагороджено понад 13 мільйонів багатодітних жінок.

Нагородження орденом «Материнська слава» та медаллю Материнства проводилося Указом Президії Верховної Ради союзної чи автономної республіки.

В незалежній Україні була поновлена традиція нагородження державною нагородою багатодітних матерів. 11 травня 2004 року Верховна Рада України прийняла Закон № 1705-IV «Про внесення змін у статтю 10 Закону України «Про державні нагороди України», яким було встановлено почесне звання «Мати – героїня». З 4 квітня 2004 року Закон набув чинності. Згідно нього почесне звання «Мати - героїня», з нагородженням орденом, присвоюється Указом Президента України жінкам, які народили та виховали до 8-річного віку п'ятьох та більше дітей, у тому числі і всиновлених за законом.

У 2004 – 2011 роках орден «Мати-героїня» виготовлявся із срібла, а з 2012 року – з латуні та нейзильбера.

На пострадянському просторі державні нагороди для багатодітних жінок встановлені у Білорусі, Казахстані, Киргизії, Молдові. У Вірменії встановлена медаль «Батьківська слава», в Росії – орден «Батьківська слава», яким нагороджують обох батьків багатодітної сім'ї.

Стимулювання дітонародження є однією з актуальних проблем сучасних розвинутих держав.

Література:

1. Белогай К.Н. Культурные модели материнства и отцовства как факторы формирования родительского отношения / К. Н. Белогай // Журнал практического психолога. – 2005. – № 5. – С. 41 - 46.

2. Женщины в СССР. 1991. Статистические материалы. – М., 1991. – С. 63.
3. Николаев Р. Награды, которые выдают за количество выращенных детей / [/http://library.ua/m/articles/view](http://library.ua/m/articles/view)
4. Про державні нагороди України: Закон України № 1705-IV від 11.05.2004 // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1549-14>
5. Украинская советская энциклопедия: В 12 томах. – Т. 6. – К., 1981. – С. 338, 342, 359.

Грицюта О.О.

к. і. н., доцент, кафедра всесвітньої історії та методології науки,
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.
Ушинського
(Одеса, Україна)

ВНЕСОК КИЇВСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ РОСІЙСЬКОГО ТЕХНІЧНОГО ТОВАРИСТВА У РОЗВИТОК ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

З перших днів свого існування Київське відділення Російського технічного товариства (КВ РТТ) актуально піднімало питання щодо професійної середньо-технічної освіти. Стрімкий розвиток промисловості вимагав кваліфікованих кадрів, але в період 1888-1901 рр. на території України було засновано лише два середньо-технічних і одне нижче технічне училище. В такому ж не радісному стані знаходилась і загальна освіта робітників. В 1885 р. Відділення змогло відкрити перше технічне училище з цукрової промисловості – *Смілянські технічні класи*. Смілянські технічні класи діяли протягом 1884-1917 рр. і підготували за цей період 450 кваліфікованих спеціалістів для цукрової промисловості. У 1917 р. Смілянські технічні класи було реорганізовано в Середнє хіміко-технічне училище. А в часи радянської влади цей заклад отримав назву «Смілянський технікум харчової промисловості» [2, С. 66-68].

У 1901 р. Київське відділення РТТ відкрило ще один навчальний заклад – *Школу десятників з будівельної та дорожньої справи*. В школі учні знайомились з такими предметами, як будівельні матеріали, будівельні роботи, дорожня справа, архітектура, пічна справа, складання кошторису, геометричне креслення, моделювання та ін. У 1902 р. Постійна комісія з технічної освіти Російського технічного товариства внесла пропозицію влаштувати при Київській Школі Десятників з дорожньої та будівельної справи *Курси кам'янотесної справи*, які були відкриті у 1903 р [4, С. 170-172].

Питання про створення *Курсів для кочегарів* було підняте на засіданні Київського відділення 23 лютого 1895 р. членом механіко-